

3088

Ն Ո Ր

ՍԵՐՈՒՆԵՐ

ՕՐԿԱՆ ՍՈՒՆԱՍՏԱԿԻ ՀԱՅ ՍԵՐՈՒՆԱԿՐԹԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 1

ԳԻՆ 6 ՏՐԱԿՄԻ

1 ՍԱԾԻՍ 1926

ΝΟΡ ΣΕΡΟΥΝΤ

Εβδομαδιαία ἑφημερίδα Ἀρμενικῆ ἐφημερίδας τῆς ΕΝΩΣΕΩΣ τῶν ΑΡΜΕΝΙΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ

ՊԵՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԿԱՐԱՔԱՐԱԹԵՐԻ Է. Մ. Ը. Մ. Ի 2013

Յօդուածներ, թղթակցութիւններ և դրամական ամէն առարկաներ ահաք է ըլլան նեռուեալ հասցէին. — Ա. ՊԵՏԿԵՐԱԶԱՐԴ Փօսթ-բէտմանի Իրէա

NOR SEROUNTE

Revue Illustrée
Organe de l' Union Armenienne
de Culture Physique et de Scoutisme
Adresse. A. BEDROSSIAN
Poste Restante, le Pirée (Grèce)

Հ Մ Ը Մ ի նախկին ուրբ սկաուտները

1628

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆ ԿՈՒԼՏՈՐԱԿԱՆ ՍԵՐՈՒՆԵՐ - POSTE

Ս. Զատիկի շորաթը Սկաուտ-Մարզիկի շորաթ յայտարարում է և բոլոր Հ.Մ.Ը.Մ.ի Մ-հիւղային վարչութիւնները ի նպաստ կազմակերպութեան տոմսակներ պիտի վճարեն: Ամէն հայու պարտականութիւնն է օգնել և չի զըլանալ իր լուծան:

==* Ա. Զ. Դ. *==

Արտասահման գտնուող Հ. Մ. Ը. Մ.ի բոլոր գործիչներէն, անդամներէն և համակիրներէն կը խնդրուի իրեց աշխատակցութիւնները բերել «Նոր Սերունդ»ին յօդուածագրութեամբ ու թղթակցութեամբ:

Զհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր: Պէտք է գրել մաքուր ու մէկ էջի վրայ, սեղմ ու դիւրահասկնալի լեզուով: ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ», Ի ՄՐՅՈՒՄԸ

Յունաստանի Հ. Մ. Ը. Մ.ի այն մասնաճիւղը որ ամենաշատ տարեկան բաժանորդ գտնէ և ամենաշատ «Նոր Սերունդ» սպասէ, «Նոր Սերունդ»ի կողմէ պիտի ստանայ մրցադր. մը իբր նուէր:

Իսկ Յունաստանի Հ. Մ. Ը. Մ.ի այն անդամը (պատուոյ անդամ, վարչական անդամ, մարզիկ և սկաուտ) որ «Նոր Սերունդ»ին համար ամենաշատ տարեկան բաժանորդ գտնէ և ամենաշատ թուով սպասէ դայն, «Նոր Սերունդ»ի կողմէ պիտի ստանայ արծաթեայ «Բարձրացիր Բարձրացուր» մը որպէս մրցանուէր:

* ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ *

1. — Խմբագրական. — «ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ»
2. — Հ.Մ.Ը.Մ.ի կեանքը Յունաստանի մէջ «ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ»
3. — Նոր սերունդին հանդանակը Ս. ՇԻՔՈՒՆԻ
4. — Տորքը Ա. ՏԷՐ ՅԱԿՈՅԵԱՆ
5. — Հայ Սկաուտին երգը Ա. Ա. ՅԱԿՈՅԵԱՆ
6. — Բեր շէնրիք Լինկ ԴԷՏ
7. — «Նոր Սերունդ» և իր առաջնութիւնը «ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ»
8. — Հայ Սկաուտին Ա. Ա. Յ.
9. — Կըրլ Կայտիգը ՍԿԱՌԻՏ
10. — Սկաուտութիւն Ա. Ա. Յ.
11. — Մարմնակրթական շարժումը * * *
12. — Մարմնամարզը ՄԱՐԶԻԿ
13. — Մարմնակրթ. կեանքը 1908էն յետոյ Մ. ՄԱՂՈՒՄԵԱՆ

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԻՐ

Հայ Մարմ. Ընդհ. Միութեան

Յունաստանի Շրջ. Վարչութեան

ՎԱՐՉՉ՝ Ս. ՏԱՄԱՄԱՆԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ Ա. ՊԵՏՐՈՅԵԱՆ

Ա. ՏՐԻ ԹԻԻ 1

1 ՄԱՅԻՍ 1926

ԳԻՆ 6 ՏՐԱԽՄԻ

ՔԱՐԿԱԳՐԱԿԱՆ

ԴԷՊԻ ՅԱՌԱՋ, ՀԱՅ ՏՂԱՔ

Այսօր կ'սկսինք «Նոր Սերունդ»ի հրատարակութեան, ձեռքի համար:

Նոր սերունդ և Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութիւն. ինչ հրաշալի շոյգ մը է թիւներու և գաղափարներու, իրարու համար «տեղծուած» դիրքը լրացնող:

Նոր կեանքը, նոր ընկերութիւնը, նոր ազգը, նոր մարդկութիւնը կերտելու համար՝ նոր սերունդն է հարկաւոր, իսկ այդ սերունդը իր այդ մեծ գերին հաւաստեցնելու համար՝ Հ. Մ. Ը. Մ. է հարկաւոր:

Խանդավառ, յուսահատ և հուետորական ճիւղ մը չէ ասիկա Դիտական ամենազօր ճշմարտութեան մը չափ ճշմարտութիւն է:

Ո՛վ է նոր սերունդը մեր մէջ և բոլոր աղջերու մէջ, ան որ աչքերը բացաւ ամենազարհուրելի պատերազմի մը արիւնին և աւերին մէջ: Ան որ այսօր հանգիստստ կըլ-

լայ այդ արիւնին հետքերը անհետացնելու և աւերակները վերանորոգուած և վերականգնած շէնութեան փոխակերպելու, հին սերունդի պակասութեան:

Նոր սերունդը անգիտակից վկան է մարդկային պատմութեան մէջ պրճանազըրուած ամենասոսկալի պարտութեան: Պարտութիւն էր, երբ աղջեր չճանչցան իրենց փոխադարձ իրաւոյնները, առանց պատերազմի վճռին ենթարկելու զանոնք: Պարտութիւն է, երբ այդ վեհաէն ետք անգամ՝ չեն յաջողիր փոխադարձ իրաւունքներու ձանձաղման այնքան բնական և արդար սկզբունքով սկսիլ նոր խաղաղ կեանքը:

Նոր սերունդը, իր դորձունէութեան պիտի սկսի այս կրկնակ պարտութեան կէտէն: Ու լա՛ն սկսելու և պարտութիւնը յաղթութեան փոխելու համար նոր սերունդը պիտի

199-97
1035-54

1915 Ջա հ

ճշի նախ, խորապէս սերտել հիներու ձախու-
ղանքին պատճառները և տիրանալ այն յատ
կութիւններուն, որ ճամբան պիտի հարթեն
յաշոզութեան և յաղթութեան:

Ու ի՛նչ պիտի գտնէ այդ սերունդը ըս
տեղծելու իր ճիշդին մէջ:

Պիտի գտնէ թէ՛ հին սերունդը, հակա-
ռակ դարաւոր քաղաքակրթութեան, հակա-
ռակ յառաջացած կրթութեան, գեղարուես
տին ու գրականութեան, հակառակ նրբայած
յարարերութիւններուն՝ անյոգ էր նիւթագէս,
գաւազ, կասկածոտ և նախանձոտ՝ անսահման
օրէն, վայրագ ու գազանային՝ իր սրտին խո-
րը, յափշտակիչ և աւաղակային՝ մինչեւ ծու-
ծը:

Պատիկ մարդկութիւն, պզտիկ, խեղճուկ
հոգիով, որ ապրելու և ինքնապաշտպանու-
թեան կեղծ ու եպերելի պատրուակով, արիւ-
նի ու աւերի մատնած է իր կեանքը, մինչ
այդ կեանքը պէտք էր նուիրուած մար մի-
այն ու միշտ ստեղծագործութեան և արդար
ու խաղաղ կենցաղի, ներսը և ուրիշներուն
հանդէպ:

Նոր սերունդը պիտի տիրանայ յատկու-
թիւններու, որ ճիշդ ատենց հակառակն են:
Վաստակաւոր, ընկերակալութիւն, օգնու-
թիւն, նուիրում եւ աւելանք պէտք է արե-
ւու շողերուն պէս փայլուն նոր սեփունչի
զրահին վրայ:

Այս առաքինութիւնները մահուան զո-
ղանջը պիտի հնչեցնեն ազգէն ներս ու ազ-
գերուն միջեւ կեանքեր թունաւորող մեղքե-
րուն:

Իր յամառ ու անվկանդ աշխատանքին
մէջ դափնին փնտռողը՝ չի յափշտակել, չի
կողոպտել:

Իր ֆիւզիքական ու բարոյական ուժերուն
վասան մարդը, չի դաւեր, չի նախանձիր,
մութին մէջ դաշտին չի գործածել:

Ընկերային սիրով և օգնելու տենջանքով
բոցավառուած մարդը, վարդի և ժպիտի ըս
տեղծագործութեան պարատու կենսաբուխ
հոգն է:

Վստահութեան ինքնուրուի և վստահու-
թեան ունակութիւնը պիտի պատռէ գիւղիկը,
որ մարդիկ կը գործածեն իրենց բուն էու-

թիւնը դիմակի տակ ծածկելու համար, բաց
զրթի մը պէս պիտի ըլլայ ամէնուն սիրտը:

Ու անգամ մը որ յարարերութիւնները
ընկերութեան և մարդկութեան մէջ փոխադ-
րուին այս հողին վրայ, և խաւարը, դաւա-
դրութիւնը, կեղծիք և յափշտակելու ու ըս-
պանելու վարագէ կիրքերը իրենց տեղը տան
արեւու լոյսին տակ փայլող առաքինութիւն-
ներու, աշխարհի շահը պիտի ըլլայ իմացա-
կան ու հոգեկան լաւագոյն ուժերով սպառա-
զինուած անվեհեր մարտիկներու մրցումը և
կռիւր:

Այդ մրցումը և այդ կռիւը այլևս գե-
րազանցութեան համար են, ոչ թէ իբր քան-
գիչ միջոցներ, այլ իբր կերտիչներ ֆիզիքա-
կան, հոգեկան և իմացական գեղեցկութիւն-
ներու և հրապօրներու, որոնցմով երջանկու-
թիւնը պիտի գայ տեղաւորուիլ ընկերութեան
և մարդկութեան մէջ:

Հայ Մարմնակրթական Ընդհ. Միութիւ-
նը, հայ նոր սերունդը այդ կոչումին համար
սպառապիներու ուխտուած է: Մարզանքը, խա-
ղերը և սկաւառական դաստիարակութիւնը
մէկ նպատակ ունին — Հայ նոր սերունդը
գարձնել անվեհեր և մեծանձն որմնադիրն ու
զառքիչը՝ փլատակը շինութեան փոխող աշ-
խատանքին մէջ, և անպարտելի ազգմիկը՝
կեանքի լաւագոյն նշանակութեան, իմացա-
կան և հոգեկան վերելքներու և ընկերային
ու մարդկային ամենաբարձր ու անհեռար-
դար սկզբունքներու անուճով մշուած մրցում-
ներու և պայքարներու մէջ:

Յառա՛յ, հայ տղաք, նր կեանքի զար-
թօնքը և ընկերային կորսուած երջանկութիւնը
ձեզի կ'սպասին, ձեր սրտին, ձեր իմացու-
նութեան, ձեր մկաններուն: Քաւեցէք ան-
յողադը, բարձր բռած ձեր գլուխը, գէպի
յառաջապահ դիրքերը այն համաշխարհային
մեծ շարժումին, որ նոր սերունդին վրայ ին-
կած է, արիւնէն, տառապանքէն և վատակ-
ներէն ետք, փոխադարձ վստահութեան և ի-
րաւունքներու երջանիկ գաւառը շահը բանալու
մեզի և ամէնուն համար:

Յառա՛յ, միշտ յաղթականորէն ծածանե-
ցնելով ձեր գրչակը ու ձեր զրահին վրայ
փոշեցնելով հաւատարմութեան, կարգապա-
հութեան, ընկերայինութեան եւ անձնութեան
թեան բարձր արարինութիւնները:

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի կեանքի Յունաստանի մէջ

Զինարարական վերջ Պոլսոյ մէջ հիմնուեցաւ Հ.
Մ. Ը. Մ. ք. և հինգ տարուան արդիւնաշատ գոր-
ծունէութեան շրջան մը հազիւ կրցաւ բոլորել, ինչ
որ իր արժէքով ու տարողութեամբ հայ մարմնակր-
թական տարեգրութեան մէջ աննսխարժաց մնաց:

1918—1923 փայտեցաւ Հ. Մ. Ը. Մ. ք. Պոլ-
սոյ ք. շրջաններու մէջ իսկական կազմակերպութեան
մը կուռ ներքինով, անթերի դիմագծով ու հաստա-
տուն կայքով: Տարբեր մարզերու մէջ հայերը միշտ
մնացին տարակարծիք և անմիտքան, իսկ Հ. Մ. Ը.
Մ. Ի դրօշակին տակ անոնք եղան եղբայրանուէր ու
համերաշխ: Հ. Մ. Ը. Մ. ք. բացառիկ երեւոյթ մը
դարձաւ հայ իրականութեան մէջ, միսնամուտ կեր-
պով իր հետապնդած մեծ ու անշահախնդիր գործով և
իր փառքի կարծիր գիծն եղող միութեան եւ յարա-
տեւութեան ներքոյ ոգիով: Հ. Մ. Ը. Մ. Ի նման
կազմակերպութիւն մը նոյն իսկ հազուադիւր է եւ-
րոպական մեծ ազգերու մօտ:

Կ. Պոլսոյ մէջ սկսած այս նուիրական գործը իր
արձագանքն ունեցաւ Ռուսաստանէն մինչեւ Իզմիր եւ
Իզմիրէն սփռուեց Ատանայ, թէեւ այս վերջիններու մէջ
մասնագետներու չգոյութեան պատճառաւ, կազմա-
կերպութիւնը իր իսկական բնոյթը չկրցաւ մշակել:

Կ. Պոլսոյ օրինակը խանդավառած էր նաև ար-
տասանմանը: Հ. Մ. Ը. Մ. ք. այլևս ղեկի մեծ ապս-
ղայ մը երթալու ճակատագրուած էր: Սակայն Փոքր
Ասիոյ աղկալը եկաւ ու շատ մը յոյսեր ու երազ-
ներ ուժանակեց, կազմակերպութիւնն ալ նետը միս-
սին: Տարագրութեան ան ու սարսափը դեռ թարմ,
այժմովովուրդը նսրէն ձեռք կ'առնէր աստանդականի
ցուպը, Ատանայէն սկսելով մինչեւ Իզմիր ու Կ. Պո-
լիս, գալուստով ոչ խաբի հօտի մը պէս իւր շինու
Պալատներէն ներս՝ ղեկի Յունաստան, Պոլիարիս
եւ Ռուսաստան: Այս երեքին մէջ սակայն իր քանս-
կով ու որակով յունահայ գաղթականութիւնը մնաց
ատաղին գծին վրայ՝ ու նենալով երկու կեդրոնատե-
ղի, մէկը Հին Յունաստան՝ իր մայրաքաղաքով, ու
միւսը Նոր Յունաստան՝ իր Սեբասիկով:

Ամբողջ Յունաստանի մէջ աւելի քան յիսուն
հազար հայ գաղթականութիւն բոյն կը գնէր, մեծ մա-
սամբ Հին Յունաստանի եւ կղզիներու մէջ: Սակայն
Հին Յունաստանի գլխաւոր հայ գաղթականները
մնացին Աթէնք՝ իր չորս շրջաններով (Փիք, Գօթի-
նիա, Լիրպոմա եւ Սինկու), որոնց մէջ ապաստա-
կուած հայ գաղթականներուն ծոցը մտաւորականե-

րու նետ չէին պակսեր նաև սկաւառակներ ու մարգրիկ-
ներ, որոնք իրենց համար ծնւնդ տունին կեդրոննե-
րու եւ ապակեղանացման հիման վրայ նետապնդեցին
ու նենալ սկաւառական եւ մարգրական կեանք: Այս
տեսակետէն առաջին գծին վրայ մնաց Փիքս, որմէ
յետոյ Գօթինիս և Լիրպոմա:

Այս կացութիւնը կը տեւէ մինչեւ 1924 օգոս-
տոս, որ առեն Հ. Մ. Ը. Մ. Ի գործիչ Պ. Մ. Մա-
լուսեան կուգայ և իր շրջանային խմբակերպ հան-
գամանքով կը կազմէ սկաւառական յանձնախումբ մը
և ապա Հ. Մ. Ը. Մ. Ի Յունաստանի Երջանային
վարչութիւն մը, որ մէկ տարուան եւ ութ ամսը-
ուան պատմութիւն մը ունի իր ետին ներկայիս:

Նորակազմ վարչութեան ատաղին գործը կ'ըլլայ
կազմակերպել չորս շրջանները եւ գտնուել կապիւլ
կեդրոնին: Ասկէ յետոյ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի գանձանակին
պարագութիւնը կ'ըլլայ վարիչներուն գլխաւոր մտա-
հոգութիւնը, որ ձեռք առնուած միջոցներուն եւ նը-
պատաստմատոյցի ըրած նուիրատուութեան շնորհիւ
մասամբ կը փարատի: Իսկ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի վարչու-
թեան տեսական հոգը կ'ըլլայ սկաւառակ պետերու եւ
մարգրիկներու պայտքը լրացնել, որուն շնորհիւ միայն
կազմակերպութիւնը կարելի էր հասցնել բազմապատ
խոտէյ բարձրութեան:

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի գաղափարը խորը կը մնայ սա-
կայն մաս մը երկտասարդութեան, որ երբեմն հոս ու
հոն իր մենատիրական ձեռնարկներով Հ. Մ. Ը. Մ. Ի
գործը կը դուրսարցնէ պահ մը, սակայն ձեռք առ-
նուած միջոցներուն շնորհիւ այսօր Հ. Մ. Ը. Մ. ք.
կացութեան տէրն է, եւ անոր սանձաններուն վրայ
ամէն տեղ համերաշխութիւնը կ'իշխէ:

1925 օգոստոսին, Հ. Մ. Ը. Մ. ք. Փիքսի մէջ կը
կազմակերպէ հանդէս մը, ու վարչութեան ատենա-
պետը ճառով մը վեր կ'առնէ վարչութեան մէկ տար-
ուայ գործունէութիւնը: Կը կազմակերպուին նաև
երջման հանդէսներ, արշաւանքներ, բանակումներ,
բօքարտարաշխումներ և մրցումներ, որոնք գործին
թափ եւ կենդանութիւն կուտան:

1924-ը Հ. Մ. Ը. Մ. Ի համար կ'ըլլայ կալուա-
կերպական շրջան մը:

1926 ի առաջին եռամսեան Յունաստանի Հ. Մ. Ը.
Մ. Ի ն համար սակայն նոր բեղմնաւոր շրջան մը
կ'ըլլայ, երբ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի բոլոր մասնաժողովրդը
կազմավարչական դիմագիծ կը ստանան: Պատասխա-
նատու վարիչներու իրաւասութեանց ճշգրտումը

Նկարին աջէն նստածներէն սկսելով՝

- 1— Պատ. Յովհ. Ածէմեան, Հ. Մ. Ը. Մ. ի Շրջ. վարչ. գանձապահ:
- 2— Ա. Պետրոսեան, Հ. Մ. Ը. Մ. ի Շրջ. վարչ. Ատենապետ:
- 3— Ս. Տաճրամեան, Հ. Մ. Ը. Մ. ի Շրջ. վարչ. Ատենապետ:
- 4— Գ. Յարթեթեան, Հ. Մ. Ը. Մ. ի Աթլէթ խմբապետ:

Նկարին աջէն կանգնածներէն սկսելով՝

- 1— Ա. Ա. Յակոբեան, Հ. Մ. Ը. Մ. ի ընդ. դասախումբ:
- 2— Հ. Տէպեան, Սկսում աւագ խմբապետ:
- 3— Մ. Մարտեան, Շրջանային սկսում խմբապետ:
- 4— Պ. Գալեան, Սկսում աւագ խմբապետ:
- 5— Ս. Նիկողոսեան, Հ. Մ. Ը. Մ. ի Շրջ. վարչ. Անդամ:

Հ. Մ. Ը. Մ. ի Լիբո գնացի Դանաճիդին սկսումներ

Նոր Սերունդին նուէր
Բեմանձն Պէյքն Բաուլին

ՀՍՅ ՍԿԱՌԻՏԻՆ ԵՐԳԸ

Ով մեծ մարդ քեզի՝ այս սկսումս երգը թող բլա,
Քեզի, որ լոյսին բացիւ լայն ուղին աշխարհի վրայ

Բիւր անգամ խոցուած ու չպարտուած Հայ Սկսումս եմ,
Մտիկ և հեռու յաթանակներու ետ Հայ կորիճն եմ,
Ինն անգամ ինն հեղ խարոյկին բոցեղ նետուած փիւնիկն եմ,
Մահէն չվախցող և աճ հեղնող ետ Հայ Արին եմ:

Մեր պատու պատուս գրոջակն առի ինձ խաչառ ըրի,
Երազը կեանքին ու հեղքն հողիս անոր դո՛ւ բերի,
Մաւխն ինձ հիմայ թէ սահվերայ և թէ տեսական,
Իմ ճամբսն կ'ելի թամբսն ու քոյսկամ, ինն է ազատն:

Իմ հայրենի վէտ կազմիներուն պէս չարքոյ ու անթեր,
Որտե՛րու հետ, մրրիկներու հետ կ'երգեմ երգս սեղ,
Ճախրիս ընկեր են արծիւն ու բազէն կարիճ տարօնին,
Ամպերուն վրայ կը թռչիմ աճս գեղի՝ արեւին:

Արա, առի պէս անասան ու վէտ Հայ Սկսումս եմ,
Տիտանի Հայկին մեծ հայրենիքին փռսպակն եմ,
Թէ վերջինսղ և թէ մարտնչող անյա թ ապմիկն եմ,
Հայս մեծ ընտանեկան հոգ ազատեալ ետ Հայ Արին եմ:

Ա. Ա. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Հ. Մ. Ը. Մ ի համագումար հաւաքութի մը մէջ սեղի ունեցած սկսումսական տղանց՝
Ֆիխս և կոտցոյ բակին մէջ

Ա. ԲԻՐ ՀԵՆՐԻԻԻԿ ԼԻՆԿ

ԲԵՐ ՀԵՆՐԻԿ ԼԻՆԿ չուէտացի մըն է, որ ծնած է 1776ին և մեռած 1839ին: Այս մեծ չուէտացին մարմնակրթութեան կոչուածը բարձրագոյն էր նստապէս: Ան հետեւող մըն էր պատմութեան և բանաստեղծութեան, բայց որովհետեւ չափազանց տկար և հիւանդ կախ էր, որոշեց նստի ինքնիքը առողջացնել ու յետոյ պատմարան ու բանաստեղծ գրանալ:

Նախ ուսումնասիրեց մարդակազմութիւնն ու բնաստեղծութիւնը, և յետոյ ուսումնասիրեց նաև ըսկիզբէն մինչեւ իր ժամանակը գոյութիւն ունեցող մարմնակրթական կեանքն ու ձեռնարկները: Իր ուշադրութիւնը գրաւեցին առաւելագոյն յունական, հնդկական և չինական մարդակազմական անհնարաւոր ազատ ու պաշտ շարժումները: Ասկէ վերը լուծեց քննեց ինքզինքն ու իր ժամանակը, ճանչցաւ իր տղկար ու զօրաւոր կողմերը, և հասկալով իրեն ի՞նչ տեսակ մարմնամարդ մը պէտք էր:

Մարմնամարդակազմական փորձերը պատրաստելու ատեն առաջնորդուեցաւ հետեւեալ սկզբնայիններէ:

Ա. Ամէն փորձ հիմնել մարդակազմութեան և բնաստեղծութեան գիտական տաւիքներուն վրայ:

Բ. Այս տաւ ըմբռնմարտական ու լարսիտացական փորձերէն, և ջղային գրութիւնը, իրաք թողերը, միտքը սնունդը անբարձրագոյնը գործող շարժումներուն հետ ստուտ ըլլալ:

Գ. Ստեղծել շարժումներու այնպիսի շարք մը որ ամբողջ մարմինը մարդկային աստակ ըլլայ:

Այս կերպով անկիւս պատրաստեց իրեն անհրաժեշտ եղող մարմնամարդը և անոր շնորհիւ ազատեց ինքզինքը մտապարտ և ստոյգ մահէ:

Լինկի ժամանակ չուէտացիներու ֆիլիքսիան կացութիւնը շատ վտանգաւոր շրջան մը կ'անցնէր: Թեքսասը, գիլիսիանը և գիլիսիանը անտէր-

օրէն կ'աւերէին չուէտացիները: Լինկ, իր ժողովուրդին անտաւոր վիճակն ալ որոշեց բժշկել, ու վերաքննութեան ենթարկեց իրեն համար առեղծած մարմնամարդը, անհրաժեշտ սրբազրումներն ըրաւ հոն, և անոր ատու ընդհանրական բնոյթ մը: Այլեւս ան դարձաւ մարմնամարդակազմական այնպիսի գրութիւն մը որ մատչելի էր ամէուն և կը յարմարէր բոլորին ալ անխտիր:

Փորձերը ցոյց տուին թէ՛ իրաւ որ ան պիտի կարենար Շուէտը փրկել իր ստոյգ անկուծէ, ինչ որ յետագային իրագործուեցաւ: և Շուէտի մէջ հոյակապ ֆիլիքսիան գոյակալուեցաւ մը ստեղծուեցաւ:

Ներկայիս ամբողջ Շուէտի մէջ Լինկի մարդակազմական գրութիւնը կը տիրուպետէ, ամէն տեղ բացուած են կատարելագործեալ մարդարաններ, որոնց մէջ ըմբռնող Շուէտի երկսեռ ժողովուրդը:

Շուէտի վերականգնելու եղաւ ԲԵՐ ՀԵՆՐԻԿ ԼԻՆԿը, որուն շնորհիւ ան այսօր զօրաւոր է և կրնայ ինքզինքը պաշտպանել ամէն տեսակ զօրաւոր թշնամիի դէմ: Առաջ միտք առողջ մարմնոյ մէջ, ինչպէս կ'ըսէ ասած, արդէն իր սկսնութիւն դարձեր է Շուէտի մէջ շնորհիւ Լինկի գրութեան:

Լինկի մարդակազմական գրութիւնը ի պատուի է նաև ամբողջ արարչի մէջ: Ամէն տեղ նստապատուութիւն կը տրուի անոր: Եթէ մարդակազմական նորութիւններ իսկ ծնունդ առնեն, նորէն Լինկի մարդակազմական սկզբունքներն են որ կը կաշմեն, անոնց հիմունքը:

Լինկի կրթանդներն ներկայիս կը գտնուի Շուէտի մեծ մարդց կին մտերմութեան մէջ: Ասկիւս ըրին իր հայրենակիցները, առ ի երախտագիտութիւն իր կատարած մեծ գործին:

ԴԵՏ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սինկրուի Մասնաճիւղին սկաուսները

“ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ”, ԵՒ ԻՐ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

1918էն ստղին, հայ մարդաշխարհը ունեցած է հինգ պարբերակներ, — «Մարմնամարդ», «Հայ Ըլկաւուտ», «Մարդիկ», «Հայ Արի» և «Հ. Մ. Ը. Մ.» (այս վերջինը իր նախորդ երկուքին միացումէն ծնունդ առած է): Այժմ գոյ է միայն «Հ. Մ. Ը. Մ.» թիւերը արդէն հայ մարմնակրթական տարեգրութեան սկիզբունքներն գործեր են:

Տարակոյս չկայ որ անոնք հայ մարդաշխարհին վերաբերմամբ ունեցած են իրենց որոշ առաքելութիւնը և առաւել կամ նուազ չափով օգտակար հանդիսացած: Այս մասին երկու խօսք չկայ: Սենք անկեղծօրէն կը գնահատենք անոնց տարած աշխատանքը:

Հիմայ սակայն, «Նոր Սերունդ»-ով հատ մըն ալ կ'աւելնայ անոնց թուին վրայ, որուն առաքելութեան բնորոշուածը տալ պարտք մըն է մեզի:

«Նոր Սերունդ» երբեք իր նախորդներու գծած շաւղէն չպիտի չեղի: Ան ալ անոնց նման պիտի քալէ այն ճամբէն, որ կը տանի կրթական այնպիսի հանդրուան մը, որուն խարխիւր ֆիլիքսիան կրթութիւնն է և երբ անկունաքարերը՝ սիրտ, միտք և նկարագիր:

«Նոր Սերունդ» անոնց է եթէ պիտի ունենայ տարբերութիւն մը, ատիկա ալ պիտի ըլլայ նպատակին հասնելու իր ի գործ դրած մեթոտը, աշխատելու իր սխիթէմը:

Ճարգ հայ մարդաշխարհին մէջ գոյ եղող բոլոր հրատարակութիւնները, ըլլան անոնք պարբերակներ կ'ըլլան անոնք մատենաշար, ունեցած են շահեկան կողմեր և հեռաքրքրական բովանդակութիւն, բայց որ ևս առեւտրն է, ունեցած չեն որոշ մեթոտ աշխատանքի և որոշ սխիթէմ նիւթերը մշակելու, այնպէս որ՝ ընթերցողները կարենային աստի անական յառաջատուութեամբ դէպի ընդհ. և ամբողջական զարգացում երթալ:

Մարմնակրթական—սկստուական աշխատանքի մէջ, ըլլալ ան գործնական թէ սեռական, սկիզբի, մէջի և վերջի կարգը պահպանելու է, ալլայէս գործը ապարդին կը մնայ:

1911էն ստղին, մարմնակրթական աշխատանքի սկիզբն է մեր մէջ, ի բաց առեւտր աղէտորները, բայց հակառակ ասոր՝ դեռ չունինք այնպիսի ձեռնարկներ, որոնք կարենան մարմնակրթական աշխատանքի սկիզբն առնել ամբողջական գաղափար տալ: 1911էն ստղին, ա.՝, գրուած են շատ մը յօդուածներ, սակայն առանց կապի, երբեմն նոյնիմանակ կ'ըսենք հակասող, սակայն միշտ զուրկ աստիճանական յառաջատուութեան և ամբողջականութեան:

հս ասիկ հաս, «Նոր Սերունդ» անոնց է պիտի տարբերի: Սկստուական ու մարմնակրթական նիւթերը պիտի մշակուին հոն դիւրստակնալի լիզուով աստիճանական յառաջատուութեամբ, մասէն դէպ ամբողջը և պարզէն դէպի բաղադրեալը: Ան ճշմարիտ գիրք մը և դաստիարակութիւն մը պիտի ըլլայ, նոր ատեն հայելի մը՝ սահմանէն անդին և անդին գոյութիւն ունեցող մարմնակրթական կեանքին:

Ասիկա դեռ մէկն է այն պատճառներէն՝ որոնք կոչուած են արդարացնելու «Նոր Սերունդ» գոյութիւնը: Կայ նաև միւսը:

Գաղթականութիւն մ', ինչպէս է ան Յունաստանի մէջ, որ տասնեակ հազարներու թիւ մը ունի և ֆիլիքսիան, բարոյագէտ և ազգայնագէտ այլասերելու վտանգը գիտաւորելու ճամբուն մէջ կ'ըլլան: Իր անապատական պետքն ունի Հ. Մ. Ը. Մ. պէս չկողք և կուս կազմակերպութեան մը և օրկանի մը, որպէսզի չարիքին արժատը հարուածէ և բարին քաջալերէ, որպէսզի առաջնորդէ ու շինէ՝ տեղական կեանքի պայմաններուն և տուիքներուն համաձայն: Ասիկա ալ երկրորդ պատճառն է:

Նոր սերունդին կարիքները ծան «Նոր Սերունդ»-ը: Վերջինը կ'ապրի առաջինին համար, ու առաջինն է որ պիտի ապրեցնէ վերջինը: Եզրակացուցութիւն.— «Նոր Սերունդ»-ը նոր սերունդին հետ պիտի ապրի անխախտ ու անբաժան նոր և անվերջ սերունդ մը կերտու համար:

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

Հ Ա Յ Ս Կ Ա ՈՒ Տ Ի Ն

Ու թող ասիկա մեր նուէրն ըլլայ,
Հայ ժողովուրդի, Հ. Մ. Ը. Մ. ի
Մեծ Բարերարին, Մր. ձեռքով թին:

Ինչպէս արծիւն Հայաստանի ժայռերուն,
Եւ ինչպէս ամպն հայկենական լեռներուն,
Մրբկածուփ դրօշի մը պէս անձուն,
Փայլակներու բոց թռիչքով ծաւալուն,
Մինչեւ արեւը ելիր,
Մինչեւ աստղերը թռիր,
Փոթոշիկի պէս ինքնաթաւ «Բարձացի՛ր»
Եւ աստղերէն նոյ իսկ անդին ալ անցիր:
Ինչպէս հայ շունչը բուրեան,
Ինչպէս ոգին բարութեան,
Տիեզերքի ատեանին դէմ անյարժիր,
Ճակատարաց ու թեւարաց կոթողուիր,
Ու դարձե՛ դար արձանացած հոն կեցիր,
Հայ պատմութեան ծափն եղիր:

Հայ ժամերուն վեճքարերուն պէս հաստատ,
Եղիր բարի գթանատ,
Հայ խաչին պէս տառապակոծ լիայոյս,
Դուն ալ եղիր հոգիի լոյս, խրախոյս:
Ու արեւը Մարտին պէս բոսակէզ,
Հայուն աղօթքը ինչպէս,
Խոցեալ ցեղըդ և ընկերըդ նաեւ քեզ,
Հայ Բուրվառին խունկին պէս,
Յաւի մէջէն ձորի մէջէն առաթուր,
Բարութիւնով երկնատուր,
Զգեցած Հայ Սկառուտին զրահն հուր,
Միշտ դէպի վեր, դէպի եթերը լազուր,
«Բարձրացու՛ր»:
Ա. Ա. ՅԱՆՈՒՆԻԱՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Քիսի մասնաճիւղին սկաւսները

ԿԸՐԼ ԿՍՅՏԻՉՄԸ

Պէտքն Բառւլ երբ կտուտ թեան մեծ գաղա
փարը հրապարակի վրայ դրաւ, ամէն կողմերէ անոր
յարեղու ձգտումներ տեսնուեցան, մանաւանդ տղա-
քը, որոնք ամէն տեղ խանդավառուեցան անով և
ինքզինքնին անոր կապելով, իրենց կեանքին նոր ու
վսեմ ուղղութիւն մը տուին:

Բոլոր ազգերը, մեծ ու պղտիկ, երկրի մէկ ծայ-
րէն միւսը, իրենց նորահաս սերունդին անկման և այ-
լասերման ականատես՝ ծանրօրէն կը տուաւտէին և
չէին կրնար ելք մը գտնել: Եկեղեցիին ու դպրոցին
միացեալ աշխատանքը անբուական էր: Մարդիկ, մա-
նաւանդ ծնողները, կ'սպասէին ակնդէտ նոր առաք-
եալի մը, որ պղտիկներուն պիտի ըլլար: Ու չոչա
ցաւ անիկա: Այդ նուիրական դերը Պէտքն Բառւլ
վերապահուած էր, որ շատ հոյակապ կերպով կատա-
րեց: Տղաքը այլեւս ազատուած էին իրենց սպասող
մտայլ ճակատագրէն: Քստորդ դարու մէջ սկսուտ
ութիւնը դարձաւ ամբողջ երկրագունդին սեփակա-
նութիւնը: Ան դարձաւ տեսակ մը կրօնք ու եկե եցի
տղոց համար, որ ունեցաւ նոյնիսկ իր պաշտպան
Սուրբը, — Դ. Դեռարը:

Սակայն միայն տղաքը փրկելով հարցը չէր փակ-
ուեր: Կային նաև աղջիկները, ապագայ մայրերը, ո-
րոնց ձեռքին մէջ է առաւելապէս պղտիկներուն ա-
պագան: Ո՞վ պիտի ըլլար անոնց ազատա աշը: Այս
հարցումն էր որ մղձաւանջի պէս կը չորէր ծնողնե-
րու կողմէն: Երբ որ, ապագայ քաղաքացի-
ները, իրենց փրկիչը գտած էին յանձն Պէտքն
Բառւլի, մնացած էին աղջիկները: Նորահաս սերուն-
դը, որ ժողովուրդի մը ապագան կը ներկայացնէ, սնի
երկու թռիչ, մէկը մանչ միւսը աղջիկ: Հիմա մանչ
իւրիչը իր ինամատարը գտած էր, կը մնար միւսը, ա-
նոնց որուն առաջինը պիտի դատապարտուէր ապա-
րիւն ինար: Վերջապէս եկաւ նաև երկրորդին ազա-

տարարուհին, Լէյտի Պէյտքն Բառւլ, որ Սըր Պէյ-
Բառւլի հետ համախորհուրդ ծնունդ տուաւ կըրլ սկ
ուտութեան գաղափարին, յար և նման պոյ սկ
ուտութեան: Այլեւս աղջիկներու դատարարութե
մտանդիչ հարցն ալ լուծուած էր, կը մնար որ
նողքները յանձնէին զանոնք, տղոց պէս, սկառու
կան դրօշակին ապահովութեան:

Պոյ սկսուտութիւն և կըրլ սկսուտութիւն
եւնոյն բաներն են, ֆիզիքական հրահանգումներ
մէջ միայն փոքր տարբերութիւն մը կայ, որ
պատճառն ալ աղջիկներու կազմական ու բնախոս
կան մարդի փափկութիւնն եղած է:

Կըրլ սկսուտութիւնը և կըրլ կայտութիւնը է
եւնոյն բաներ են, միայն թէ վերջնոյն մէջ իզակ
սեռի յատուկ պահանջներուն աւելի լայն ասպարձ
տրուած է:

Ներկայիս ամբողջ աշխարհը լի սուտ կերպ
կ'օգտուի սկսուտութեան երկու ճիւղերէն, —
սկսուտութեան և կըրլ սկսուտութեան: Միայն մե
նք որ կրցած ենք միայն առաջինն օգտուիլ և
երկրորդէն: Եւ ասոր պատճառը Հ. Մ. Ը. Մ. ի վ
րջները չեն, այլ նոյն ինքն հայ ժողովուրդը,
միշտ նախապայտարեալ միտքով մտեցած է կըրլ սկ
ուտական հարցին: Անիկայ ցարդ չէ կրցած հաշտ
ցնել մանչ ու աղջկայ ընկերակցական անբաս
կեանքը, սկսուտական տուեալներու համաձայն,
մտքին մէջ:

Բայց այլեւս հասեր է ժամանակը վերջ տալ
այս անարդարանքի մտաւախութեան: Պէտք է վը
տանիլ Հ.Մ.Ը.Մ.ին և թոյլ տալ անոր՝ որպէս
կազմակերպէ նաև կըրլ կայտութիւնը: Այս հարցը
բարեյաջող լուծման մէջ, իրենք, կիները պատա
խանատուութեան մեծ բաժին մը ունին: Արդէն չա
ժուծը մասամբ սկսած է, ու մենք կ'սպասենք որ ա
նոնք ալ Հ.Մ.Ը.Մ.ին հետ գործի լծուին մինչ
փորձութեան կամուրջէն անցնելը:

ՍԿՂՈՒՏ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Բոֆինիոյ մասնաճիւղին սկաւսները

Մարմնամարզը կրակի կը նմանի, ով որ գիտէ ն գործածել, կրնայ օգտուիլ անկէ, իսկ ով որ սկի է այդ ճարտարութիւնէն, կ'այրէ ինքզինքը, ինչպէս ինքզինքին:

Մարմնամարզը սկսելէ առաջ պէտք է լաւ կեր- ուսուցնասիրել մարդակազմութիւնն ու բնա- ութիւնը: Ասկէ յետոյ պէտք է բժշկական քննու- լի անցնիլ և ստուգել մարմնոյ տկար և առողջ, լ ու զօրեղ կողմերը: Եթէ հաւասարակչիւ մար- մըն է, կարելի է մարմնամարզը նախնական անի հրահանգներուն հետեւիլ, եթէ ոչ այդ պա- յային պէտք է տկար և անզօր կողմերը առողջա- լ ու զօրացնել, այսինքն հաւասարակչեւ մար- թ և ազա մարզանքի ձեռնարկել:

Մարմնամարզի շատ մը տեսակներ ու ձեւեր կան, ք թէ սակայն անոնց մէջէն ընտրութիւններ ընել շնուածքը, տարիքը, սնուքը և կազմը նկատի ունե- ով: Գործիական ու դնդերապօսչո մարմնամարզը սրերելու անգամ է: Ըմբռամարտութիւնը, կոփա- ստութիւն, ճամպազութիւնը պէտք է ըլլան մարմ- յարզին նպատակը: Մարմնոյ ներդասնակ աճուածն զարգացումը, դնդերներուն սկսնութիւնն ու տու- նութիւնը, ներքին գործարաններու չարքաչու- նն ու գործանութեանց բնակ սնուն ու կատար- լ իրերայնջորդութիւնը պէտք է ըլլան մարմնա- թի նպատակը, որուն շնորհիւ կարելի է թէ ա- ջ, թէ երկարակեաց և թէ դիմագիտն ըլլալ:

Մարմնամարզի սկսելէ առաջ պէտք է ձգել նաեւ է մոլութիւն և յոռի ունակութիւն, եթէ կայ, այ- պէս օգտակար չ'ըլլար ան: Կայ նաեւ ուրիշ շատ րեւոր պարագայ մը, որ սկսելէ առաջ պէտք է պրոյ առարկայ ընել և առիկայ է թէ պիտի կոր- թայ յարստեւել մարզանքի մ: Եթէ այդ կարելի

է սկսիլ, իսկ եթէ ոչ, պէտք է սկսիլ, որովհետեւ շատ վնասակար հետեւանքներ կ'ունենայ:

Ունէ փորձ կամ շարժում աղէկ մը ուսուցնասի- րելէ և անոր կողմական ու բնախօսական օգտակար հետեւանքներուն մասին վստահ ըլլալէ յետոյ միայն պէտք է կատարել զայն: Մարմնամարզի առեւն պէտք է միշտ ուշադրութեան պարկայ ընել սիրտը, թոքերը և ստամոքսը: Ստամոքսը ոչ կուշտ և ոչ ալ անթիւ պէտք է ըլլայ: Սիրտը պէտք է յոգնի, չնչառու- թեամբ շարունակ կանոնաւորելու է անոր տրոփիւ- նը: Ամէն մէկ փորձ կամ շարժում նկատել պէտք է որպէս չնչառական մարզանք մը և ըստ այնմ կատա- բելու է զայն: Փորձի առեւն բացարձակապէս պէտք է չո նջը բռնել: Եթէ փորձը յոգնեցուցիչ է, անկէ վերջ չնչառական փորձեր ընելու է սիրտն ու արեւն շըր- ջանաստութիւնը կանոնաւորելու համար: Ամէն օր յարմար առեւն մը որոշել պէտք է մարմնամարզի հա- մար, փորձերը սկսելէ առաջ մարմինը, միտքը ու սիրտը պէտք է կատարելապէս հանգիստ ըլլան: Առա- ւելիպէս մարզելու է մարմնոյն այն մասերը, որոնք ունէ պատճառաւ անգործուկեան դատապարտուած են: Պէտք է շատ յոգնիլ: Եթէ պատեհութիւն ունիս օրը երեք անգամ մարզանք ըրէ, լաւ է, ամէն ան- գամ 10-15 րոպէ:

Մարմնամարզին անհրճելի մասերը կը նշատ- ուին հիմայլոգանքն ու մարձուժը, մասնաւոր այս վերջինը, որ բժիշկներու ձեռքը դեղ ու դարման դարձեր է:

Շարժումներն ընել կատարելապէս, ամէն մարզան- քի առեւն ամբողջ մարմինը մարզել, անտոյ ու գործ ըլլալ, փորձերը թիթեւէն ծանրը երթալ ու ժիշտ չնչիլ առանց սակայն չափազանցութեան երթալու, անուա- սիկ ճշմարիտ ուղղութիւնը ամէն մարմնամարզի:

(Ն սր.) ՄԱՐԶԻ

Հ.Մ.Ը.Լ.ի Ճարտար Ա. խումբի Ճարտարները

Մարմնակրթական կեանքը Հայոց մէջ 1908էն յետոյ

ՄԱՐՄՆԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱՆՆՈՒՆԴԸ ՀԱՅ ԻՐԱՎԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Սահմանադրութենէն վերջ հայ եր'տասարդու- թիւնը սթափելով անցիալի անկեղանութենէն, նոր մղիչ ոյժ և կեանք փնտռեց, հայ նոր սերունդին ա- ողջութիւնը, բարոյականը, նկարագիրը շինելու և աշխպէս պատրաստելու համար լաւագոյն քաղաքացի- ներ: Եւ անիկա կրցաւ գտնել զայն, որ մարմնա- կըրթանքն էր:

Քանի մը համեստ երիտասարդներ հիմը դրին մարզական խումբերու: Գործը սկսած էր, բայց ժո- ղովուրդը շատ չէր հետաքրքրուել իրենցով: Չի յուսահատեցան, շարունակեցին յարատեւութեամբ մինչև 1918ի վերջերը և յաջորդաբար նորանոր ու- մերով սկսան գործանալ:

Վարիչներ՝ նկարագրով, բարոյականով, կամ- ջով, չարքաչութեամբ բոլորին համակրութեան ար- մանի եղած էին:

Շարժումը կը ծաւալէր հետզհետէ, արդէն գո- յութիւն ունէին քանի մը խումբեր. ինչպէս՝ «ՏՈՐԲ» որուն կեդրոնը կը գտնուէր Գում-գարու՝ «Առարեզ» լսարանը:

«ԱՐՃԲ» Բերա, «ԱՐՏԱԻԱԶԴ», «ՎԱՀԱԳՆ», «ԲԾԻԻ» ևլն:

Մինչև 1910 գործը շատ համեստօրէն տարին: Այդ թուականէն ասդին շարժումը ամէն սեղ ծաւա- լած էր, նոյն իսկ գաւառներու մէջ:

Մեր սիրելի Եզնիկ Քաջունին գործին լծուած կ'աշխատէր, իրեն հետ ունենալով նաև ծերուկ Սի- մոն, Շապոյեանը, Մաթէօն, Յակոբը, Տիգրանը, Մելին, Տաթը, Եղիշէ Քաջունին և Վարազ Հայրիկը: Միւս կողմէն՝ համակրելի մարզիկ Վահրամ Փափազ- եանը, ճօջ աղբարիկը և ամէնքէն յարգուած Բի- գանդ Կեօզեւպէօյի ընտանը, Սկրեան եղբայրները, Գույուսեանը, Յակոբեան Լիւն և մեր յարգելի պետը՝ Գրիգոր Յակոբեան, որոնք ձեռք ձեռքի տը- ւած, ամէն օր, ամէն վայրկեան նորեր կը հասցնէին:

Շաւարշը՝ անա ուրիշ կարեւոր յոյժ մը կը հա- նէր Պոլիս, մարմնակրթանքը կատարելագործած Անդ- լիոյ մէջ, կուզար իրեններուն քով գործը կատարե- լութեան հասցնելու համար:

Ամէն անգ նոր խանդավառութիւն, նոր վերա- ծնունդ, նոր գործ: Շաւարշը կը ձեռնարկէր անի- ջապէս «ՄԱՐՄՆԱԿԱՐԳ» թերթին հրատարակութեան որ աւելի հրահրեց մեր տղաքը:

Ան՝ ձեռնարկեց դասախօսութեանց թէ թաղե- և թէ վարժարաններու մէջ: Կը կազմակերպուէր Հայկական Ողբիմպիականը և ֆութպօլի խումբեր, հասնի Իգմիթէն «Որսորդաց խումբը»:

Հոն կը տեսնենք Յարէթեան եղբայրներ, Փ փազեան, Եանրգեան: Ստանդալառութիւնը մեծ ամէն կողմ: Դժբաղդաբար վրայ կը հասնի Պալքս Կան պատերազմը և կրկին կսկսին գործերը կաղ Դեկավար տարրը ակամայ կը լքէ իր նուիրու- և կը հեռանայ: Շատ Հանցնիլ անա նոր կեանքը սկսի «Վկաւտական կազմակերպութիւն»ի, Շաւա- գործի վրայ է:

Պ. Հինդլեան իր ուժերը կը միացնէ, գործը սկսի, կը կազմուին երկու խումբեր, Հինդլեան վա- ժարանի մէջ ի Սկիւտար: Գրիգոր Յակոբեան կառա- նորդէ խումբը, արշաւանքները ևլն. Բայց-ն հարուած մը կ'իջնէ լախտի նման և ամէն բան քայքայ է:

— Ընդհանուր պատերազմ, Չորս ու կէս տա- դադար, Չարդ ու թալան:

Արշալոյսը նորէն կը ծագի զինադադարին, ամ կողմ ուրախութիւն, նոր գործունէութիւն, նոր վ- րածնունդ:

Սուր մը երիտասարդներ ասպարեզ կ'իջն. Յակոբեան եղբայր հրաւերին վրայ, ժողով կը գո- ժարուի Պոլսոյ կողմը Յակոբեան եղբայր վաճառու- տան մէջ, որոշում կը տրուի միացնել բոլոր ուժերը լուծել բոլոր խումբերը և հաւաքել մէկ գրօշի տա- Հիմը կը գնեն Հ. Մ. Ը. Մ. Բ. Յակոբեան եղբայր նուն սիրելի և պաշտելի Հայկը (ձիգմէտեան) և Փա փազեան: Գործը կը քալէ, կը ծիւղաւորուի, նորս նոր ուժեր կը հասնին ամէն կողմէ և Հ. Մ. Ը. Մ կեդրոնական գրասենեակը կը կազմուի: Ա. Մասնա ճիւղը կ'ըլլայ Սկիւտար, Բ. Բերա, և յաջորդաբար Գում-գարու, Սամաթիա, Բ. Բերա, և յաջորդաբար Պէշիկթաշ, Արնավուտ գիւղ, Մաքրի գիւղ, Սան Սթեֆանօ, Պալաթ, Սասգիւղ, Պէօյլ-քտէրէ: Ներքե վաւառներէն՝ Ատարազար, Ռօտոսթօ, Իգմիթ, Պան տրմա, և ալ տասանմանէն՝ Պուլիարիս և Ամերիկա Հ. Մ. Ը. Մ. ք կուզարկէ նաև երեք խմբապետ ներ Հայաստան, Չերազը, Տիգրանը և խնդ Օննիկը

առատութիւնը Հայաստանի մէջ ալ կը կազմակերպուի, խանդավառութիւնը մեծ է, անդամներու թիւը հասնի 6—7000ի: Հոս ալ տեղի կունենան մրցումներ, արշաւներ, բանակումներ, միջազգային տողեր և ողիմպիականներ:

«Հայ-Սկաուտին Օրը» Պոլսոյ մէջ կը կազմաւորուի, 1924 Սեպտ. 11ին ալ բանակում ցուցանուի ի Պէոյիւք տէրէ:

Վրայ կը հասնի Իզմիրեան աղէտը, շարժումը և նորավառութիւնը կը դադրի: Ժողովուրդին մէջ բռնաբար տիրած է ամէն ոք կ'սկսի փախչիլ:

Հայկը եւ ես, օգնական ունենալով Պողոսեան, դրոսեան, կառննք մտաւորապէս 800 սկաուտր և վերջին տողանցք մը կընենք Մասլաքի կիրթուն մէջ և վերջապէս կը հասնինք Բեքա: Մեր զեւ կը գտն նք մոլիտանդ թուրք խուժանը, որ զղթութեան սօնը կը տօնէր: Հարուածը մեծ էր և յս անգամ ամէն բան վերջացած, ամէն մարդ իր սին կը մտածէ, կը մեկնին գունդ առ գունդ փրկու համար իրենց կեանքերը, ոչ մի կազմակերպութիւն գոյութիւն ունի: Պոլսոյ մէջ կրկին ՀՄԸՄի քանի վարիչները ամէն կողմ վազեցին վերջին նպատ օգնե ու համար:

Պոլսոյ Հ.Մ.Ը.Մ.ի կեդր. վարչութիւնը Ուրբաթ օր ժողով կը գումարէ և որոշում կուտայ Հ.Մ.Ը.Մ.ի բուժուած հոգակել Պոլսոյ մէջ: Մեր համակրելի և կարող գործիչ և Հ.Մ.Ը.Մ.ի ատարխանատու քարտուղար կԱՐՕՆ կայ մէջտեղ. ամէն ոք իր պատեանին մէջ քաջուած կսպասէ անանկաներու: Կը հաւաքուինք վերջին խորհրդակցութիւնը և ընկու համար, ուր կուխտենք Հ.Մ.Ը.Մ.ի գործը արունակել արտասահմանի մէջ:

Տիրութեամբ կը բաժնուինք իրարմէ և յաջորդը ճամբայ կը դնենք Աքլոր Հայրիկը և Գէր Աղւեսը: Շոգենսը իր վերջին սուլիւր կուտայ և օրցունքով կը բաժնուինք:

Ամէն ոք բաս-բօսը ձեռքը կը պտորաստուէր եռանալ: Կարօին հետ կը ժամադրուինք և նոր ծրարակիրը կը յղանանք, իբրեւ սկաուտ օգնութեան խումբով Իզմիրէն փախչող գաղթ սկսնութեան: Անխնայութեան կը գիտենք ՀՕՄի կեդրոնը, ծրարներն կը

պարզենք և ՀՕՄի Ատենապետը խանդավառութեամբ ընդառաջ կուգայ թեզի և կը կազմուի սկաուտական առաքելութիւն մը դէպի Յունաստան աղէտեալներու օգնութեան հասնելու համար, պատասխանատուութեամբ Մ. Մալուժեանի և Արշակ Յակոբեանի, որոնց կընկերանան Օննիկ Դարբինեան, Ժիրայր Մինթանեան և երկու վարիչ առաջնորդներ, Արան և Զարիֆեանը:

Առաքելութիւնը կը վաւերացուի Պատրիարքարանէն: 650 գաղթականներու կարուանով մը ճամբայ կեւենք 1925 Հոկտ. 11ին Պոլսէն: Հոս կը փակուի Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պոլսոյ գործունէութիւնը:

* * *

Յունաստան և աշխարհի զանազան մասերուն մէջ ցրուած Հայ մարզիկներ և Սկաուտներ իրենց գտնուած տեղերուն մէջ ծնունդ տուին Հ.Մ.Ը.Մ.ի և ներկայիս արդէն 56 մասնախումբեր գոյութիւն ունին:

Հաւանական է որ սոյն թիւը այս տարեշրջանին աւելի բարձրանայ Յունաստանի, Պուրկարիոյ, Ռուժմանիոյ, Սուրիոյ, Ֆրանսայի, Ամերիկայի և նոյնիսկ Մեքսիկայի մէջ:

Հ.Մ.Ը.Մ.ը, ուրոյն շրջաններու մէջ ունեցած է իր պաշտօնաթերթերը «Իրի», «Մարզիկ», «ՀՄԸՄ» և այսօր ալ «Նոր Սերունդ»:

Պիտի մաղթէի ունենալ նաև Հ.Մ.Ը.Մ.ի կեդր. վարչութիւնը, որ բոլոր շրջաններու փախչողներէ:

Հաւանական է բոլոր շրջանները հաւաքաբար նախաձեռնալ կ'ըլլան այս քայլին:

Ներկայիս հայ իրականութեան մէջ, Հ.Մ.Ը.Մ.ը միայն ուժեղ և կուռ կազմակերպութիւնն է, որ հայ ժողովուրդը պիտի առաջնորդէ դէպի բաղձացուած հանգրուանը:

Հայ ժողովուրդը պէ՛տ է գիտնայ նիւթապէս և բարոյս պէս քաջալերել Հ.Մ.Ը.Մ.ը անոր հետ գոյակով:

«ԲԱԶՐԱՅԻՐ, ԲԱԶՐԱՅՈՒՐ»:
Ս. ՄԱԼՈՒՄԵԱՆ

Διευθυντής-Υπεύθυνος
ΑΡΑΚΕΛ ΠΕΤΡΟΣΣΙΑΝ

* * *

Արտատր' Ա. Պետրոսեան
Վարիչ՝ Ս. Տամլամեան
Խմբագիր՝ Ս. Ա. Յակոբեան

THE ROYAL MAIL LINE

ԱՆՂԼ. ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՇՈԳԵՆԱԽԱՅԻՆ ԸՆԿ-
ՀԻՒՍ. ԵՒ ՀԱՐ. ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Տոմսակներու և զանազան տեղեկութեանց համար դիմել.
Մեղարօն Վաթի
Թիւ 1—7—9
Բիրթա
Յունաստանի
Ընդհ. գործակալութեան

Յարէթեան եղբարք

Ամէն տեսակ արտօրի վերաբերեալ պառկաներ
ՍԹՕԱ ՖԷՔՍԻ ԱԹԷՆԲ

ՏՕԻՔ, Ե. Ա. ՌԱՇԱԿՈՒՆԻ

Վ. ԻՐԱՒՈՅԺ—Ա.ՏԱՄՆԱՒՈՅԺ
Վկայեալ ամերիկեան համալսարանէն
Ակումբերու եւ բերանի հիւանդութեանց դարմանում
Հասցէ.— Օսոս Անարդիօն թիւ 20, Գոնիքիա
(Ինքնաշարժերու ճամբուն վրայ, Յունաց գերեզմանատան դիմաց):

Ակռայէ տառապողներ, դիտեցէ՛ք
Տօթ. Գրեաւարեանի, 8 Էվրիբիտու փողոց

Կ Ա Ր Դ Ա Ց Է Ք

Ե Ի

Տ Ա Ր Ա Ծ Ե Ց Է Ք

“ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ”

Ամէն Սկաուտի, Մարզիկի և Հ. Մ. Ը. Մ. ի անդամներու պարտականութիւնն է կարդալ և տարածել «ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ»ը:

Ամէն հայ որ կը սիրէ իր ազգը, կը գուրգուրայ երիտասարդ սերունդին վրայ պէտք է անպայման կարդայ «ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ»ը և տարածէ:

Հայ ժողովուրդի փրկութեան միակ ապաւենը հայ նոր սերունդի դաստիարակութեան գործը լաւագոյն հիմերու վրայ դնելն է: Իսկ հայ նոր սերունդին փրկութեան գործին ծառայելու միջոցը Հ. Մ. Ը. Մ. ը զարգացնել և անոր պարբերաթերթ «ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ»ը ամէն տեղ տարածելու աշխատիլն է:

ՈՒՅԺԱՆՈՐ ԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

	Վեցամսեայ	Տարեկան
Թունաստան —	60 տրխ.	100 տրխ.
Թուրքիա —	120 դրուշ	200 դրուշ
Ֆրանսա —	30 ֆրանք	50 ֆրանք
Ամերիկա —	3 տոլար	5 տոլար
Եգիպտոս —	15 չիլին	1 անդլ.

ԹԵՐԹԻՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԲԱՅՆ ԲԶԱԿԱՊԷՅ ԿՆՆՈՒԿ Է

ԳԻՆ 6 ՏՐՍԻՄԻ

ԳՐԱԳՐԱՏՈՒՄ
ԿԱԳՐԱՏՈՒՄ
Բ. ԿԱԳՐԱՏՈՒՄ

Թերթիս վաճառումն ու բաժնեկիներու գանձումը յանձնուած է Պ. Բ. ՎԵՐԻՆԵՆԸ: